

Bisera Alikadić

KRALJICA IZ DVORIŠTA
(ŠARENE PRIČE)

*Ocu Nijazu – učitelju,
piscu ratnog bukvara,
djeci na radost.*

Bisera

KRALJICA IZ DVORIŠTA

U dvorištu se nalazila šupa. Bila je zapuštena. Vrata su joj se cimala na samo jednoj baglami. Ponekad, kada bismo se igrali žmurke, skrivali smo se iza tih vrata.

Bio je mjesec maj. Bašta je bila u cvatu. Pčele su zujale. Kod naših roditelja počeo da navraća mala, debela žena. Bila je visoka kao neko dijete, a široka kao sanduk za cipele. Sve više je razgledala šupu.

Čuli smo kuckanje čekića. Potrčali smo da vidimo šta se događa. Mala žena dovela je majstora. On je na šupi popravio prozor. I vrata je lijepo namjestio. Zidove je okrećio, bijelo kao snijeg.

Nosači su donijeli dva teška sanduka, sa ručkama, krevet na kome su bili naslikani anđeli i stari štednjak. U sanducima su bile njene stvari koje je izvadila i rasporedila. Imala je dosta knjiga. Sve su bile u starinskim kožnim povezima. Imala je i nekoliko slika sa pozlaćenim ramovima.

U šupi nije bilo svjetla pa je na zid okačila fenjer. Ne visoko. Tako da ga je ona, onako majušna, bez muke mogla zapaliti.

Nama djeci sve oko nje izgledalo je drukčije i zanimljivije nego u našim sobama.

Počeli smo da se družimo s tom neobičnom staricom. Kazala nam je da se zove Regina. Kasnije nam je objasnila da ovo ime znači kraljica. Mi smo se zgledali i pomalo smijuljili.

Ponekad bi nas poslala da joj kupimo ruma za kolače. Mnogo je voljela da pravi kolače s tim pićem.

Pričala nam je kako je, kad je bila mlada, pisala pjesmice. Stalno nam je ponavljala jednu koju smo svi naučili.

Pjevala bih, al ne mogu
Slomio mi Pegaz nogu.
Pjesnička mi žica pukla –
Po meni je šiba tukla.

Kada bismo se izvukli iz naše stare šupe, a iz njenog stančića, smijali smo se kao ljudi.

– Pjesnička mi žica pukla, kad je po debeloj guzi šiba tukla, sprdali smo se.

Sprdali smo se i sa njenim imenom: Regina.

– Kraljica!

– Čija?

– Patuljaka.

– Ona je patuljak.

– Ali patuljci su muški. Ona nema bradu.

– Ona je ćosava. Tajno ćemo je zvati: Patuljak Ćosko.

– Hoćemo – svi smo se složili.

Iznad grada čuo se avion. Regina je izašla u dvorište da ga pogleda. Digla je glavu, ali avion je bio već daleko. U ruci je držala parče kolača. Upravo se spremala da ga pojede.

Međutim, kada je ugledala Slobodana, najmanje dijete među nama, pozvala ga je sebi.

Dala mu je slatko parčence.

– Hvala, teta Ćosko – rekao je Slobodan,

– Šta si to kazao? – upita ona preneraženo, dok je ruku držala na desnom uhu.

– Hvala, teta Ćosko. Tako Vas djeca zovu.

Ona nas je pogledala ispod naočara i zaplakala.

Svima nam je bilo veoma teško. Shvatili smo da nije trebalo da joj izmišljamo nikakva smiješna imena. Ona je bila dobra žena, a već je i sama od sebe imala smiješno ime: Kraljica.

Iz kecelje je izvadila kao nebo plavu maramicu na kojoj je bilo navezeno slovo R.

Brisala je suze.

Svi smo znali da ima najljepše maramice na svijetu. Da ih divno pegla i nježno drži u rukama.

Bili smo postidjeni. Od tada smo je iskreno zavoljeli.

Poslije izvjesnog vremena otišla je da živi u staračkom domu, u drugom gradu.

Bilo nam je žao. Šupa je opet postala ružna i zapuštena.

VOZAČ KOJI JE VOLIO DJECU

Poslije svakog rata narod bude veoma siromašan. Tako je bilo i poslije Drugog svjetskog rata. Svega je bilo nedovoljno. O automobilima da ne govorimo.

Jedan od rijetkih automobila u to doba vozio je čika Božo.

Čika Božo i njegova žena stanovali su u malom tavanskom stanu. Nisu imali djece, ali su na terasi gajili golubove. Rado su primali u goste dječake i djevojčice iz cijele ulice.

Čika Božo bio je uvijek lijepo odjeven. Pričalo se da on vozi važne ljude, ministra i njegove pomoćnike.

Kada bi čika Božo prao kola, djeca su mu pomagala. Tiskala su se oko njega. Volio je sa njima da razgovara kao sa odraslima. Kad god ih je vozio, činio je to u čistom automobilu. Naslagao bi ih jedno do drugoga i upalio motor.

Zapjevao bi: – Blago nama što nam je lijepo.

Djeca su nastavljalala: – Da je ovako svaki dan.

Kada bi se umorila od te pjevancije, pljeskala su i vikala: – Božo, Božice, družo naš!

Ponekad bi ih Božo stavio u kola, odvezao dvije-tri ulice dalje od kuće i ispustio. Veseli, pješice vratili bi se nazad. Znali su često da pričaju o tome kako je čika Božo dobar čovjek. Kako on, možda, ne bi ni smio da ih vozi, a on ih sve smjesti i poveze. Bude i bombona. Pa kad zatrubi, a svi u njih gledaju. Oduševljavalo ih je što se on nimalo nije bojao da se to drugu ministru možda ne bi svidjelo. "Živčana" Ruža, tako su zvali jednu susjetku, ponekad bi vikala: – Doznaće za ovo drug ministar, kažem vam ja.

Bilo je to, zaista, davno.

Danas, vjerovatno, ni policajci ne bi dozvolili da se toliko djece vozi u jednom automobilu.

NENA, SENA I ČEKMEDŽE

Nena, najdraža od svih, nosila je šarene bluze i široke dimije. Dimije su imale džepove. Ti džepovi su bili unutra. Kao na tatinim hlačama. Sa strane prorezani. Bili su veliki i duboki.

– Ja bih, neno, nešto slatko – rekla bi Sena.

– Šta, dušo? – nježno je pitala nena.

– Pa, ako ima, jednu bombonu.

Nena bi zavukla ruku u džep. Izvadila bi bombonu u šarenom papiriću.

U njenim dubokim džepovima zveckali su i razni ključevi. Sena je najbolje poznavala ključ od čekmedžeta. Čekmedže je malo sanduče. Ono je bilo obojeno crno, sa žutim i crvenim cvjetovima.

Kada bi nena i Sena ostale same kod kuće, prilazile bi sandučetu. Nena ga je polako otključavala i dizala poklopac. Vadila je iz njega nakit. Pokazivala je djevojčici prstenje, broševe, veliku sjajnu ogrlicu. Bilo je tu požutjelih fotografija. Nekih papirića. Čak i nenina lična karta.

Sena je ponekad govorila: – Neno, ukrašće ti lopov čekmedže.

– Neće, kod mene je ključ – govorila je nena.

– Oni će ga ukrasti pa će ga sjekirom otvoriti.

– Neće.

Kasnije je Sena shvatila da "čarobno" sanduče nena i nije zaključavala od lopova. Ona je to radila da bi se njih dvije što ljepše poigrale.

Kada bi danas Sena nacrtala svoju nenu, nena bi ličila na veliki kip. Pored nje bi bilo čekmedže, malo i tajanstveno.

PRIČA O PRIČI

Toga dana tetka Ljubinka je napisala dvije priče za djecu.

Kada se spremala da legne, bilo je veoma kasno. Čak ponoć.

Smjestila se ona u svoj mehkani krevet. Ugasila svjetiljku kraj uzglavlja. Zatvorila oči. Jedva je čekala da zaspi.

...Ali, nova, najnovija priča poče da joj kruži oko glave.

– Pusti me pričo, molim te, moram da se odmorim – reče Ljubinka.

... Ali priča sve oko nje.

Digne se Ljubinka. Ugrije šolju mlijeka, pa ga popije. Obuče vunene čarape. Čovjek lakše zaspi kada se utopli.

Međutim, opet, ista stvar. Priča kruži oko jastuka. U njoj je zmaj sa semaforskim očima. Trepere: crveno, žuto, pa zeleno. Onda zmaj frkne kao automobil kad dâ gas... I sve tako.

– Odlazi, pričo. Pospana sam i umorna – sanjivo reče Ljubinka.

– Ne mogu, ja sam se rodila u tvojoj glavi. Kao kćerkica sam ti. Tu sam pokraj tebe. Pozabavi se malo sa mnom.

– Kćerkica sa semaforskim očima? Molim te, pusti me da spavam. Kasno je.

– Napiši me i sve će biti u redu. Ako zaspiš, možeš da me zaboraviš...

Priča je bila uporna.

Šta da radi tetka Ljubinka? Ustane iz kreveta, obuče se i poče da piše. Nije joj bilo lahko. Pisala je, pisala, pa brisala. Gužvala i bacala listove. Pa ponovo pisala. I, dovršila priču.

Svitalo je.

Sa pisaće mašine kao da je sviralo:

Za dječicu, pričica je zabavica,

A za pisca, rad i nesanica.

DOTRAJALE STVARI

Jedna djevojčica prestala je da voli jednog dječaka. Njena ljubav je dotrajala.

U nedjelju dopodne, kada su se susreli u parku, ona mu je predložila: Hajde da se igramo dotrajalih stvari.

– Dobro, snuždeno je rekao dječak, iako mu nije bilo jasno šta je to.

On je još uvijek volio djevojčicu.

– Ja tebe limvo – uzviknu djevojčica i posprdno se zakikota.

– Ti mene zadirkuješ – odvrati dječak.

– Pa, šta? – reče djevojčica skakućući po rasklimanoj klupi.

Nešto puče. Djevojčica pade. Bila je to dotrajala daska.

Dječak joj pritrča. Pomože joj da se dignu i očisti odjeću.

– Nije dobro igrati se dotrajalim stvarima – pokunjeno zaključu djevojčica.

KAKO SU SE VOLJELE DVIJE LIJENČINE

U zemlji Papaj-Pa živio je princ Ni Makac. Ništa nije volio da radi, samo je ležao i ponekad sjedio oslonjen na jastuke. Mnogo sluga je trčkaralo oko njegove postelje. Umivali su ga i oblačili kako su znali i umjeli, pazeći da ne naškode njegovoj debljini. Hranili su ga najljepšim đakonijama. A on je, kada je za to imao volju, razmišljao kako bi najljepše bilo kada bi neko za njega mogao i da guta.

U kraljevstvu se pripremao konjički turnir. Velika i značajna zabava za svakog muškarca i ženu. Trebalo je da se plemići pokažu u nadmetanju i navijanju za najbolje konjanike. Njihove dame da pokažu svoju najljepšu odjeću i nakit. Siromašni narod je mogao da se nagleda svega toga, da se dobro izviče i ismije.

Toga dana princa urediše što su ljepše mogli. Kada ga kraljica majka vidje tako uređenog, poljubi ga i štipnu za obraz, moglo bi se, mirne duše, reći – obraščinu.

Smjestiše ga u nosiljku i ponesoše prema poljani određenoj za održavanje viteških vještina. Na jednom putnom zavoju približi im se druga nosiljka. U njoj je bila kćerka najbogatijeg plemića iz njihovog kraja. Ona, kao i princ, samo je ležala i svi su je služili. I jedne i druge sluge, iznenađene, sapletoše se i niko ne ostade na nogama, svi popadaše, a sa njima i veličanstvene nosiljke. Kada stotine kilograma padaju na zemlju, to je pravi zemljotres. Prašina se svuda kovitlala. Iznenađeni i ugruhani, Ni Makac i Stalno Daj, kako su zvali plemićevu kćer, uspjeli su da pogledaju jedno drugo. Strasno, debelo, zaljubljeno. Ni Makac je od uzbuđenja štucnuo, ona je nekoliko puta pokrenula kapke svojih očiju, što je bio znak velikog uzbuđenja.

Zbog stropoštavajućeg događaja turnir je otkazan za nekoliko mjeseci.

Od toga dana princ prestade da razgovara i ono malo koliko mu je bio običaj. Pričalo se da jede pet čokoladnih prutića manje nego inače. Iznenadujuća vijest... manje!

Kralj i kraljica se prvo zabrinuše, a zatim uznemiriše.

Jednog dana otac – kralj nije više mogao da šuti pa upita svoga sina: – Lijepo moje dijete, kaži mi šta te muči?

Nakon tri sata njegovo veličanstvo ču odgovor: – Zaljubio sam se.

– U koju? – ispali kralj kao iz topa i počne očekivati odgovor. Od tog očekivanja desno mu uho znatno izraste iznad krune.

– U Stalno Daj – odgovori sin nakon pola sata, što je u njegovom slučaju bila izuzetna brzina.

– Dobro, momčino moja, ako ćeš da se ženiš, dovešće je otac tebi.

I donesoše Stalno Daj na dvor.

Smjestiše je pored Ni Makca. U golemi, golemi krevet, sav u svili i zlatu. Otpoče njihovo zajedničko ležanje i uživanje u bračnom životu. Da bi se njih dvoje opslužilo, trebalo je trideset dvorjana. Dvorjani su oko njih trčali kao pčelice oko svoje matice, premda su ovo dvoje više ličili ogromnim trutovima. Kada bi Stalno Daj željela da poljubi muža, i tu je bila neizbježna pomoć drugih. Dvorjani bi uzeli malu žensku maramicu, sa izvezenim kraljevskim grbom, i stavili je na usta Stalno Daj. Ona bi blago duhnula u nju i dvorjani bi maramicu prenijeli na usta Ni Makca. On bi zažmurio i uživao u takvom poljupcu svoje drage. Poslije toga sanjao bi snove polahko, polahko da se ne umori.

Ponekad bi Stalno Daj rekla: – Ni Makac, poljubi me, malo.

Tada bi dvorjani uzeli veliku mušku maramicu, sa kraljevskim grbom, i njome bi prekrili prinčevo lice. Poslije toga bi je nosili na buc-buc obraze njegove drage žene. Ona bi ponekad prošaputala: – Ni Makac, prinče moj, kako se strašno ljubiš.

Ta ljubav je dugo potrajala. Nisu imali djece. Jer, u ona stara vremena, kada su rode donosile djecu, nije bilo nijedne tako velike rode da im donese čedo po njihovoj mjeri.

LIVADSKA PORODICA

Na velikoj livadi živjela je Travka Travkić. U nju se zaljubio Travko Travac. Motao se i uvijao oko nje. Koristio je svaki povjetarac da joj se približi.

I djevojka Travkić zavoli momka Travca.

On je zaprosi i ona pristade da se uda za njega.

Vjenčali su se u livadskoj opštini. Travka je rekla: Da. I Travko je rekao: Da. Tako su oni javno potvrdili da žele da budu muž i žena. To je zapisano u livadske knjige. Bili su veliki svatovi. Razno poljsko cvijeće i bube. Cvrčci su svirali, jače nego ikada. Svi su se častili najbistrijom rosom i mladencima nazdravljali za njihovu sreću.

Travka i Travko počeli su bračni život. Zajedno su jeli, spavali, pričali o svemu do

kasno u noć. Dodirivali se i šaputali. Nakon nekog vremena dobili su kćerku Travkicu. Mama je uvijek bila uz djevojčicu. Hranila ju je i mazila. Travko se, takođe, ponekad brinuo o svome djetetu.... Ali jednoga dana Travko Travac počeo je da gleda u drugi pravac! Gledao je prema Divljoj Ruži. Sve češće se osmijehivao rumenoj i bodljikavoj ljepotici.

Mama Travka bila je sve neraspoloženija. Ponekad bi izgrdila Travkicu.

Travkica je pitala oca: – Tata, tatice, kuda gledaš? Vidi kako smo mama i ja lijepe.

Travko bi se malo trgnuo. Pomilovao bi Travkicu... Ali ljubav prema Ruži u njemu je bivala sve jača.

Jednog dana on reče mami Travki: – Moraću da te napustim. Volim drugu. Mi više ne možemo živjeti zajedno.

Travka je tiho plakala i na kraju rekla: – Dobro, idi kod Ruže, kad je toliko voliš.

– A šta će da bude sa Travkicom? I ti i ja volimo dijete. S kim će ono živjeti? O tako važnoj stvari moraće sud odlučiti.

Travka i Travko odu kod sudije Panja. On razvede njihov brak i odredi da Travkica živi sa mamom, a da kod tate odlazi nedjeljom.

Travko se preseli kod Ruže. Nikome nije bilo lahko, ali njihov život počeo je na novi način.

PATULJCI I KOŠARKAŠI

Bila je nedjelja. Patuljci nisu imali nikakvog posla. Pošto oni ne vole da se dosađuju, navukoše svoje čizmice, naturiše kape i krenuše. Kuda? Da malo prohodaju. Išli su putem i zadirkivali se. Jednog malog, sasvim malog patuljka pitali su: – Laktić, kada ćeš da se oženiš?

– Jednom. Biće velika gozba. Počnite već sad da ližete brkove – govorio je on.

Tako pričajući dođoše do košarkaškog igrališta. Mladići, visoki po dva metra, upravo su trenirali.

Patuljci su ih zadivljeno gledali.

– Kako te velike bebe dobro igraju! – uzviknuo je Laktić.

– Baš su simpatični, tako visoki. Pravi Šumski borovi – rekao je Rudić, crvenih obraza, kao dvije najljepše jabuke.

– Da nam je malo poigrati se s njima – reče Trbonja treskajući svojim stomakom, kao loptom.

– Ali oni nas, uopće ne primjećuju – tužno će Laktić.

Trbonja poskoči: – Imam ideju. Neka se neko od nas popne na onaj stub pored igrališta i skoči na koš. Igrači će ga sigurno vidjeti. Kada ga vide, neka ih zamoli da se poigramo sa njima.

I dok rekneš: jedan, Okan baci kapu i uzvera se na stub. Sa stuba skoči na koš. Uhvati se

rukicama za obruč, a onda sjede na njega. Lopta je upravo išla prema košu. On je zgrabi i zadrži. Iza lopte virile su mu samo malo nožice i glava.

– Čestitam, momci, na vašem znanju. Lijepo vas pozdravljam. Ja sam patuljak Okan. Tu su u blizini ostali moji drugovi. Mi bismo se rado poigrali sa vama.

Ostali patuljci utrčaše na igralište.

Košarkaši zapljeskaše rukama.

– Ali kako ćemo igrati zajedno. Vidite li nas koliki smo? – reče jedan dvometraš.

– Baš lijepo – rekoše patuljci.

– Biće veselo, to je najvažnije – reče Trbonja pridržavajući stomak.

I zaigraše dvometraši i polametraši (to jeste: patuljci).

Polametraši jurili su kao zrna, kao vjetrovi. Peli su se jedni na druge i ubacivali loptu u koš. U toj jurnjavi dvometraši su se saplitali i, onako veliki neki su padali.

Utakmica je završena neriješeno.

Na kraju su se rukovali, sportski i drugarski. Dogovorili su se da se opet sastanu za osam dana. Svi su požurili kući da se najedu i naspavaju.

Patuljci su išli kroz šumu. Znali su da će im vrijeme brže proći ako se budu šalili. I Okan poče: – Košarka je veselija od svatova.

– Možda, ali to nije razlog da ne oženimo Laktića – zasmija se Trbonja.

– Ženićemo ga, ženiti – povikaše svi.

– Kime? – upita Trbonja. Laktić se oglasi poput svrake, pa reče: – Svrakom, da nam lijepo zapjeva. A može još i koševu da broji.

– Ha, ha, ha... – orilo se šumom.

RAT STVARI

Danima, mjesecima, godinama stvari su slušale televiziju i radio. Ukućani glasno naviju ove aparate. Svuda se sve čuje.

Ne prođe malo vremena pa se na televiziji i radiju govori o ratu. Uvijek se negdje biju, svađaju.

Noću kada prestane buka, kada ukućani spavaju, pojedine stvari počinju da pričaju, da se natpričavaju, da se ače i junače. Mašina za pranje rublja, naprimjer, kaže: – Šta će u ovoj kući svakojake stvari? Što ovdje ne bi bile samo mašine za pranje rublja, velike, male, pa još manje, malecke? Carstvo strojeva za rublje. Nijedna tu mašina ništa ne bi radila. Šta će joj prljavo rublje i pljuskanje vodom? Ha, ha, ha, mašinicu do mašinicu, ali nema praonice, ha, ha...

Na to će frižider: – A što ovdje ne bi bili samo frižideri? Mali, veći, najveći, soba frižider, pa da imamo svoje počasne goste – gospodu pingvine...

– Baš ste sebični, ovdje ima najviše nas, a vi nam ni disati ne biste dali – kaže kuhinjska

krpa.

– Vidjećeš ti, krpice, kako tvoje platno na usijanoj ringli smrdi i gori – isceri se električni štednjak. Sve te priče završavale su se otprilike ovako:

– Kada se biju i ratuju neki narodi i ljudi, zašto ne bismo i mi, stvari?

Jedne noći tačno u ponoć iz kupatila zabruna mašina za pranje rublja: – Počinje rat. Navalite jedni na druge.

Ništa što ona to kaza, a snažna kada diže nogu i zabi joj je u usta. Mašina jeknu. Priklopi vratanca i otkide kadi nogu. Kada osta da se ljulja.

Usisivač za prašinu od bijesa sam se uključi u utičnicu na zidu. Uz veliku buku poče da navaljuje na zavjese. One su se dizale. Branile, bježale i padale.

Frižider dohvati kuhinjsku krpu. Uvuče je u se i reče joj: – Sjećaš li se šta ti je šporet govorio, nesretnice, ali ja sam te se prvi dočepao i sad ću te smrznuti. Minuti su ti odbrojani.

– Nemoj, molim te – ciknu krpa.

Telefon je vitlao šnjuru i slušalicom kao kauboj lasom, pa puk po staklu na stočiću. Ono se razbi.

Luster se zanjihla pa bub u vitrinu. Vitrina se strese i sve figurice u njoj popadaše, a malom lutku od gline slomi se ruka.

Pred jutro stvari su se smirile. Kada je mama ustala da napravi djeci doručak, rekla je: – Kako je ova kuća u neredu, baš kao bojno polje.

– Bojno polje... – zlrado su se smijuljile stvari u sebi.

ŠTIPALJKE

Ne znam da li su štipaljke sretne ili nisu. One su tu da čuvaju rublje, a uvijek su nage.

U ljeto im je sigurno lijepo. Naročito kada na užetu nema ništa drugo osim njih. Tada ih povjetarac slobodno njiše. U vazduhu one plešu lagani ples.

Dok čuvaju rublje, one dube na glavi. Ustima stisnu dječiju pidžamu, dignu noge i tako stoje. Kao neki vježbači na spravama. Samo nikakvi vježbači ne mogu da izdrže koliko štipaljke.

Zapuše vjetar. Onaj ljuti. Diže dječiju pidžamu. Vuče je. Hoće da je odnese daleko, daleko. Štipaljke je čvrsto drže. Prkose vjetru: – Ne damo ti pidžamu. U njoj dijete spava. I sanja.

– U njoj se dijete upiški – kaže vjetar bezobrazno se smijući.

– Ponekad, kada je malo – kažu štipaljke, ozbiljne.

– Dobro, neka vam bude – nakašlje se vjetar i počne da duha na drugu stranu.

A kad štipaljke imaju zadatak da čuvaju veliki stolnjak? E, to je zabavno. Duhne vjetar. Podigne stolnjak. Nabaci ga preko štipaljki. Te male golišavke konačno budu prekrivene. Šta li razmišljaju ispod mehkanog platna? Da li im tada sunce izgleda kao daleka svjetiljka.

Kakve li snove sanjaju štipaljke, noću, na mjeseci!
Da li su štipaljke tužne kada ih pokupe u koricu?
A jedna zaboravljena štipaljka na užetu? Da li ju je strah?
Pa štipaljka slučajno pala na zemlju? Možda će neko da je zgazi?
Ipak, najljepše je: mnogo štipaljki na konopcu. Bez rublja. Na različitom razmaku.
Onako, fiskulturno. I topao ljetni dan.

LJUBAV I DRAGE USPOMENE

Bilo je to davno. Šerif je otišao u Pariz studirati medicinu.
Dobro je učio i polagao ispite.
Pariz je i onda bio veliki i čuveni grad. U njemu je bilo razne zabave i lijepih djevojaka.
Ljupkih Parižanki.
Šerif se zaljubio u jednu. Njeno ime bilo je Mari. Oni su se mnogo voljeli i drugovali.
Šetali su parkovima. Mari ga je učila razne francuske pjesmice. To im je bilo zabavno i smijali su se. Gledali vodoskoke. Radovao ih je sjaj vode koja pršti.
Kada je završio fakultet, Šerif se vratio u Sarajevo. Naravno, sa Mari. Postali su muž i žena,
On je liječio bolesnike, a ona podučavala čak francuski jezik.
Susjedi su ih mnogo voljeli. Naročito Mari. Bilo im je simpatično kako govori naš jezik.
Malo je griješila i često uzvikivala: – O, la, la!
Došao je strašni rat. Šerif je poginuo braneći svoju zemlju od neprijatelja. Mari je ostala sama. Nisu imali djece.
Rodbina iz Pariza pisala joj je da se vrati njima i da će je udati za jednog finog čovjeka.
Odgovorila im je da to ne želi.
Mnoga djeca, koju je podučavala, odrasla su. Neko od njih bi je zapitao: – Madam Mari, zašto se ne vratite u svoju domovinu?
Ona im je odgovarala: – Moja domovina je i ovdje, jer ovdje su mi ljubav i drage uspomene.

NEVENKA I JEZERO

Jednoga dana preko polja, drveća i starog seoskog groblja preli se voda. Zablista vještačko jezero. Izgledalo je kao pravo. Samo je tu i tamo iz njega stršilo neko visoko drvo.
Seljaci, koji su do tada imali jedino rječicu, dobili su veliku, duboku vodu.
Jezerom je krenuo i prvi čamac. Mnoge seljake bilo je strah da se prevezu njime.

U tom selu, pored ostalih, stanovala je i starica Nevenka. Ona je bila niskog rasta i mršava. Živjela je sama. Nikada nikud nije putovala. Nije mogla da ostavi kravu, kokoši, mačka Brnju, psa Šarova. Ko bi joj ih nahranio i pomilovao kada bi ona otišla negdje daleko?

Jedne srijede, tačno u podne, po najvećoj žezi Nevenka dođe na obalu jezera. Pred njenim očima voda se zacakli kao veliko lijepo ogledalo. Ona pogleda ljude koji su se tu nalazili. Pogleda i čamdžiju Jovu. On se spremao da krene na drugu obalu. Oslanjao se na veslo.

– Jovo, duše ti, povezi me sa sobom, pa kud puklo da puklo! – reče živahna starica.

Jovo joj pomože da se ukrca na čamac.

– Pripazite mi oko kuće, dok se ne vratim – doviknula je jednom susjedu, koji se tu zatekao.

Nevenka sjede blizu pramca. Jovo joj dodade crni muški kišobran. Ona ga raširi.

Čamac krenu.

Stigli su na drugu obalu. Tu je bio mali grad. U njemu se svašta prodavalo, pa i sladoled. Od svojih unuka, koji su živjeli u gradu, Nevenka je nešto čula o sladoledu. Kupila je jedan, pa još dva. Svaki od njih polahko je lizala i uživala.

Kad se pred večer vratila Jovinim čamcem, gledali su je kao čudo.

– Šta me gledate? Ja se provozah, a vi?

– E, kad si ti, baba Nevenka, moraćemo i mi. Nismo ni mi kukavice – rekoše neki od seljaka koji su se prije toga plašili i da uđu u čamac.

NA PIJACI

U ljeto bi se Mašo i njegova braća dizali rano i išli da beru borovnice. Mnogo bi ih nabrali. Stavljali su ih u veliku plastičnu vreću, pa u ruksak.

Mašo bi to natovario na leđa. Popeo se u autobus i otišao u grad, na pijacu.

Tamo bi istresao svoje voće na tezgju i prodavao.

– Borovnica, slatka bobica, navali narode – vikao bi Mašo.

Borovnice su skupe i Mašo bi dosta novaca zaradio.

Toga dana na tezgji mu je ostalo još malo sočnih šumskih plodića, a imao je pun džep novaca. Izvadio je novčanice i počeo ih brojati. Brojao je, brojao... i brojao.

Jedan mali dječak ispustio je svoju ruku iz mamine i krenuo po pijaci. Mama to nije ni primijetila, jer je pričala sa jednom svojom poznanicom. Po pijaci ne idu automobili pa se nije plašila, da će joj dijete nešto zgaziti.

Dječak je prišao Mašinoj tezgji. Šakom je grabio bobice i stavljao u usta.... Mašo je, po ko zna koji put, brojao zaradu, pa ništa nije vidio.

Najednom ču se glas: – Gdje mi je dijete?

Mašo se trže. Plavi dječak sav zamazan stajao je pred njegovom tezgjom.

– Svaka ti čast, momčino – reče Mašo. Dječak ga pogleda.
– Neka si se ti najeo. Previše sam se zabrojao. Zaslužio si, vala, i koju paru.
I Mašo dade dječaku zveckavih novaca. Mališan ih stavi u džep.

Dotrča dječakova majka.

– Šta je bilo? – upita ona.

– Ništa – nasmija se Mašo.

Snebivajući se, majka je odvela sinčića na česmu da ga umije. Oko njih su se raspršivale vodene kapljice. Na suncu su blistale kao biseri.

Pijaca se šarenila od voća, povrća i ljudi.

TETKA ENA

Moja baka ima dvije kćerke. Jedna njena kćerka je moja mama. Druga njena kćerka je moja tetka.

Ta moja tetka je ličnost. Zovemo je Ena. Ona voli mnogo da se smije i šali. Kada je neko bolestan, ona se raspituje o njegovom zdravlju. Napravi kolač i ode bolesniku u posjetu.

Ona ne voli da se nešto uništava i baca. Kada joj ostane staroga hljeba, ona ga namoči u vodi. Zatim ga stavi u plastičnu vrećicu. Nosi u park i daje pticama. Oko nje se kupe golubovi. Slijeću joj na ramena. Bude tu i vrabaca.

Ona voli da kupuje novu odjeću. U prodavnici joj reknu: – To vam divno stoji.

Ona im povjeruje i kupi. Nešto joj bude veliko, nešto malo, nešto bez veze.

Tako naša Ena nakupuje svašta što poslije ne može da nosi. Onda pozove baku, mamu i mene. Kaže nam:

– Evo izaberite što vam se sviđa.

I tako baka dobije novu haljinu, mama papuče, ja maramu.

– Ena je dobra duša, kaže baka.

Jednom je kupila jedan smiješni šeširić. On nikome nije pristajao i ona ga je stavila na noćnu lampu. Tu smo lampu prozvali "gospođica lampa".

– Baš si ti, Eno, luckasta, kaže joj ponekad moja mama, njena sestra.

A ja bih voljela da su svi luckasti kao moja tetka Ena.

MAMA

Bilo je lijepo biti mala u naručju svoje majke iako se toga ne sjećam.

Sjećam se kada je mama bila bolesna. Tada sam imala između četiri i pet godina. Bila je veoma bolesna. Neke naše susjetke dolazile su da pomognu tati, meni i bratu oko njegovanja

mame. Dolazili su i ljudi i žene u bijelim mantilima. Davali su joj injekcije. Jednog dana rekli su mi da ne izlazim iz kuhinje, da sjedim i gledam kroz prozor. Sa mnom je sjedila nena Ševala. Ona je kao malo dijete. Uzela mi je sve bombone i pojela ih. Nije mi bilo žao. Razmišljala sam kada će mama ozdraviti i zašto mi sada ne dopuste da budem pored nje. Na krovu preko puta naše kuće stajala je svraka. Povremeno sam joj mahala, činilo mi se da mi je ona prijateljica. Crna i bijela. Boje kao dan i noć. Možda je ona sama dan i noć. Ona leti kad hoće i kuda hoće, a može i da hoda. Čarobna ptica.

Začuli su se užurbani koraci po stanu i neki šuškvav govor. Mene i nenu Ševalu neko je zaključao. Malo kasnije htjela sam da vičem da nas otključaju. Međutim, vrata su se otvorila i ušla je susjetka Dragica. Ona me je zagrlila i poljubila. Izvukla sam se iz njenog zagrljaja i pošla u maminu sobu. Krevet je bio prazan, postelja skinuta.

– Otišla je u bolnicu – rekla mi je Dragica. Pogledala sam je i upitala: – Zašto i mene nisu povelili, da mamu držim za ruku i da joj dajem limunade?

– Dugo će ostati tamo – kazala mi je tiho.

– Ona je umrla, ja nemam više mame.

Plakala sam i plakala...

Komšinica me tješila.

Tih dana dolazili su nam razni ljudi i žene. Svi su nosili neke kese i paketiće. Svi su me milovali.

Kada me tata uzeo u naručje, počela sam da ga udaram. On mi je govorio: – Lelo, Lelice, doći će mama.

– Nikada, nikada – lupala sam ga.

– Smiri se, malena – govorio mi je brat deset godina stariji od mene.

Ja više nisam imala mamu. Tata je doveo kućnu pomoćnicu koja je, dok je on bio na poslu, čuvala mene, spremala kuću i kuhala. Bila je mlada. Zvala se Mevla. Pričala mi je razne priče, a najviše o svome selu. Ponekad bi se igrala sa mnom. U toj igri Mevla i lutke su bile moja djeca, a ja njihova mama. Kada mi je bilo dosadno, pomagala sam joj da obriše prašinu sa namještaja i suđe poslije pranja. Gledale smo svrake koje su letjele oko naše kuće. Izmislila sam da dolijeću sa mamina groba, donose mi pozdrav, te ptice dan i noć.

Mevla i ja smo se voljele i slagale. Bilo mi je žao kada je poslijepodne odlazila kod svoje tetke da tamo spava.

Sa sedam godina pošla sam u školu. U školi je i dobro i loše. Djeca mnogo pričaju o svojim mamama. Ja nisam imala mamu. Imala sam Mevlu. Izmislila sam kako ona može da leti po kući, ponekad i kroz prozor, svašta sam izmišljala. Neka su me djeca slušala i šutila, druga su mi se smijala i govorila da to ne može da bude istina.

Jednog dana došla sam kući rekla: – Mevlo, ti ćeš biti moja mama.

Ona me tužno pogledala i rekla: – Tvoja mama je umrla. Tvoj tata trebalo bi da se oženi i dovede ti neku tetu.

– Neću tetu, hoću mamu.

To sam rekla i tati. On mi je pokušao objasniti da je mama jedna i da ja više nikad neću

imati majku.

I brat mi je to isto rekao.

Poželjela sam da je svraka velika kao labud, pa da ima veliko krilo da me zagrlji njime. Poželjela sam najljepšu mamu na svijetu.

Sada sam četvrti razred osnovne škole. Tata neće da se ženi. Kaže da mu nijedna nije dobra i lijepa kao naša mama. Ponekad ga telefonom zove neka Elvira. Ne znam ko je ona. Tata je nikad nije pozvao da nam dođe. On sigurno odlazi kod nje. Ko je ona? Nekad bih voljela da je vidim. Nekad da joj nešto strašno uradim preko telefona.

Ja želim mamu, neću kućnu pomoćnicu od osam do šesnaest sati, pa makar ona bila i Mevla. Mevla se prije mjesec dana udala i ne dolazi više. Javi mi se telefonom.

S vremena na vrijeme tata me vodi kod ljekara. Onda oni, kao da ja ne razumijem i ne čujem, pričaju da piškim u krevet. I svašta pričaju. Da, Mevla je svaki dan prala moju posteljinu i pidžamu. Kako ona ne dolazi, to radi tata. Šta bi bilo da neko iz škole dozna da ja to još radim u krevetu. Šta će sa mnom biti kada porastem?

Svrake nemaju krevet, svrake nemaju posteljinu, pidžamu. Svrake su lijepe i lete. Svrake ne idu u samoposlugu. Njih tamo ne pitaju: – Zašto ti se tata ne oženi?

DRAGANIN KAPUT

Rat je trajao četiri zime i sva ostala godišnja doba po četiri puta. Rat je trajao taman toliko koliko djeca idu u četiri razreda osnovne škole. Dragana sve vrijeme nije imala zimskog kaputa. Hodala je u jednom plavom džemperčiću koji je svake godine bivao sve manji.

Kada je došla sloboda, još se neko vrijeme živjelo veoma teško. Nije bilo dovoljno ni odjeće, ni obuće.

Prvi razred osnovne škole Dragana je završila u džemperiću koji se ni slučajno na njoj više nije mogao zakopčati. Njegovi rukavi su joj jedva prelazili laktove.

U drugom razredu stanje se popravilo. Mama je nabavila komad crvenog štofa. Govorili su: "Pravi vuneni". Svi su ga pipkali. Onda su otišli kod krojača. Dragana je bila ponosna dok joj je krojač uzimao mjeru. Kada je došla na probu kaputa, njenoj sreći nije bilo kraja. Majka je govorila: – Neka bude što komotniji. Ona raste.

I sašili su joj kaput prostran, kao mali šator. Kad bi je današnja djeca vidjela, smijala bi se. Mislili bi da se zabunila i obukla nečiji tuđi. Tada to nikome nije bilo smiješno.

Kaput je bio gotov. Dragana ga je obukla i krenula u školu. Za njom je išao pas skitnica. Bio je veliki. Sasvim joj se približio. Podigao je šape na nju. Ona je zavriskala, prolaznici su dotrčali da joj pomognu. Pas je pobjegao. Na njenom novom kaputu ostao je prljavi trag šapa.

– Moj kaput – plakala je Dragana. Jedna djevojka, rumenih obraza, čistila ju je i

govorila:

- Ne plači, mogao je da te ugrize.
- A moj kaput?
- I kaput je mogao gore da prođe. Šuti.
- Tako je – pomislila je Dragana.
- Mogao je da mi odgrize džep. – Požurila je u školu.

ZLATNA KNJIGA

Jednom, u zemlji Bosni, u malom gradu živio je učitelj po imenu Muaz. Oženio je najljepšu djevojku u cijelom kraju. S njom je dobio djevojčicu Enisu. Najljepšu djevojčicu na svijetu, vjerovali su i otac i majka, jer svi roditelji, uglavnom, tako vjeruju. Otac je odmah poželio da mu kći bude, ako ne najpametnija, ono pametna i obrazovana osoba. Počeo je da prikuplja knjige za njeno obrazovanje od najmanjih nogu, čim dijete nauči da govori.

Kako, na svijetu, često se dešavaju ratovi, a naročito na Balkanu, jedan otpoče kada je Enisa napunila dvije godine i kada je umjela sasvim lijepo govoriti.

Učitelj Muaz krenuo je braniti domovinu. Za četiri godine, nikad nije mogao doći kući te vidjeti svoju milu djevojčicu i svoju dragu ženu.

Enisa je rasla. Noću, uz svijeću, majka joj je pokazivala knjige koje je otac prikupio. Čitala joj je ponešto iz njih. Danju, kada je majka imala vremena, učila je djevojčicu prvo da povlači crte, a kasnije da piše pojedina slova.

Enisa je najviše voljela čitati – prelistavati knjigu u kojoj su bile slike divljih i pitomih životinja, i to u bojama. Otac Muaz, pošto je volio životinje i priče o njima, tu knjigu, za svoju djevojčicu umotao je u staniol zlatne boje, pa je djevojčica najomiljeniju knjigu prozvala zlatnom knjigom.

Gledala ju je i gledala. Često je majci govorila: – Kaži mi ono lijepo, molim te.

Tada bi majka počela da govori nježno i uzbudljivo kao da se presijava svila: – Sve ove knjige babo je pripremio za tebe, da imaš šta vidjeti i naučiti. On najviše voli, kao i ti, zlatnu knjigu. "Ovo je za moju Enisu", govorio je, "da nauči i znadne više nego što su njeni roditelji znali".

Rat se završio kada je Enisa napunila šest godina. Otac se vratio. Dobio je službu školskog inspektora. Osim te dužnosti, obavljao je i sve poslove za koje je vjerovao da će ljudi od njih imati sreće i koristi. Malo vremena provodio je kod kuće. Enisa se nikad nije uspjela s njim dovoljno napričati i naigrati. Ali, u svakom momentu, ona je znala da je Muazova kći, da je on pošten i vrijedan čovjek.

Enisa je pošla u školu. U svom torbaku često je nosila zlatnu knjigu. Inače, knjiga je stajala na noćnom ormariću, blizu njenog uzglavlja. Bila je to knjiga ljubavi i nade koju je otac polagao u svoje dijete.

**I NA KRAJU BROJALICA
BAJALICA VELIKA KAO
ŠARENA KRPICA**

Zabranjujemo psima koji lutaju i koji su pomalo zločesti da prepadaju djecu. Da im prljaju odijela i poderu džepove. U džepovima mogu da se pritaje: petoparci, piljci, pertle, penkala, polovne pištaljke, plavobradi padobranci, plutani parobrodi, presavijeni papirići, pijetlovo pero, pomorandža, pola od pola poslastice. I još, možda, pet puta pet pustolovnih priča. A kada je o pričama riječ, zabranjujemo da ih pomirišu zločesti psi. Oni ne shvataju šta je to.

BILJEŠKA O PISCU

Bisera Alikadić rođena je u Podhumu kod Livna 1939. godine. Od 1947. stalno je nastanjena u Sarajevu. Tu je pohađala školu, a zatim dugo vremena radila kao knjižničar u "Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci". Još kao dijete, početkom pedesetih godina javlja se u tadašnjim dječijim listovima. Prvu samostalnu knjigu objavila je 1972. godine. Knjiga se zove "Noć i ćilibar". Od tada objavila je još sedam knjiga poezije, dva romana za odrasle i dvije zbirke priča za djecu. Zbirka pjesama "Grad Hrabrost" napisala je tokom prve ratne godine. Ona je preporučljiva i za djecu i za odrasle.